Ekspert: vanemad võiksid olla rohkem kursis noorte juutuuberite arvamustega

6 aastat tagasi - 02.03.2020 Autor: AM

Viimaste EL uuringute järgi vaatavad Eesti noored keskmiselt ühes päevas internetist videosid ligi neli tundi ning suur osa sellest möödub juutuuberite arvamusi ja kommentaare kuulates.

"Vlogide, kommentaaride ja muu vaatamine pole loomulikult koheselt negatiivne, kuid lapsevanemad peaksid kindlasti üritama hoida avameelset suhtlust lastega selles osas, mida nende noored vaatavad ja keda jälgivad," selgitas Õpilaste Digitaalne IQ programmi juht Egle Tamelyte. "Noorte digiharidus on üha parem, kuid siiski ei suuda noored alati adekvaatselt mõista ja tõlgendada sisu, millega nad kokku puutuvad. Laste lemmikjuutuuberid on aga ka tihti ise noored, kes alles oma teed leidmas ja mõistmas, et nende sõnadel ja tegudel võivad olla suured tagajärjed."

Tamelyte lisas, et Õpilaste Digitaalne IQ programmi raames korraldatud küsitlusest ja koolides toimunud vestlusringidest koorus samuti välja, et kuna noored on digimaailmas olnud sees n-ö algusest peale, siis kohati on nende arusaamad kübermaailmast teistsugused.

"See kehtib ka näiteks küberkiusamise ja autoriõiguste kohta – tihti ei saada arugi, et mingi tegevus võiks olla kiusamine või et kõik internetis olev pole vabaks kasutamiseks," märkis Tamelyte.

Tartu Ülikooli tudengi Marget Miili sellel kevadel valminud lõputööst selgus näiteks, et üle pooletuhandest küsitletud 9-13 aastasest noorest kõigest neli ütles, et ei vaata YouTube’i videoid üldse.

"Tuli välja, et paljud noored ei pane tähelegi, et nad oma lemmik-mikrokuulsuseid järgi teevad. Seega näiteks ei pruugita ka tajuda, kas jälgitav juutuuber räägib mingist teemast või tootest ärilisel eesmärgil või mitte. Samuti ei saa lapsed veel väga aru, millal on tegemist sarkasmiga ja millal mitte," selgitas Miil.

Tartu Ülikooli uurimistööst selgus ka, et Eesti noored hakkavad juba 11-aastaselt jälgima juutuubereid, kes edastavad kohati rassistlikku ja seksistlikku sisu. Miil

lisas, et näiteks intervjuudes sai ta ka vastuseks: "vihakommentaar on siis, kui lause lõpus on hüüumärk ja kui ei ole, siis on tegu naljaga".

Digiharidusprogrammi Digitaalne IQ patroon juutuuber Victoria Villig soovitus noortele on kriitiliselt mõelda, miks keegi YouTube'is teatud asju ütleb või teeb. "Mõnele on see oluline karjäär ja tal on lihtsalt raha vaja. Eriti, kui on tegemist näiteks alles alustava juutuuberiga. Samas, kui see on keegi, keda oled juba pikalt jälginud ja tunned seda inimest, siis oled tuttav tema stiili ja arvamustega, mis võivad tema hinnangud sulle hoopis usaldusväärsemaks teha," lausus Villig.

Koolitusprogrammi Õpilaste Digitaalne IQ eesmärgiks on õpetada koolinoortele läbi veebiloengute ja vestlusringide oskusi digimaailmas paremini hakkama saamiseks. Kuna digisuhtluse osas puudub siiani korrektne käitumisetikett, siis on programmi üheks osaks ka 9.-12. klasside koolinoortele suunatud võistlus Netikett, millega kutsuti noori ise looma käitumisetiketti internetis.

Siin on Netiketi võistluse 1. koha töö:

Täpsemat infot leiab Õpilaste Digitaalne IQ kodulehelt www.digitaalneiq.ee, kus on lugemiseks ka artikleid ning videovestlusi küberkiusamise, ebasobiva sisu, küberhügieeni ning netisuhtluse eripärade ja sõltuvuse teemadel.

Videovestlusi ekspertidega viivad läbi Netiketi võistluse patroonid Kristel Aaslaid, Victoria Villig, Maria Rannaväli ja Sidni Tomson. Need klipid leiab Youtube´i

kanalist.

- Tegijad
- Uudised

- Lahendused
- Turvalisus

Pilt

